

Škola demokracije – vijeće mladih 1997. – 2004.

U proteklih sedam godina načinjeni su bitni pomaci, ali Hrvatska još nije dala mladima onu ulogu u demokratskim procesima, kakvu imaju u Norveškoj i drugim skandinavskim zemljama

Aktivnosti programa Škole demokracije – Vijeća mladih datiraju od 1997. godine, početno u okviru programa Motovunske ljetne škole unapređenja zdravlja. Program je nastao kao iskaz autentične potrebe za međusobnom suradnjom dviju nacionalnih mreža zdravih gradova, Hrvatske i Norveške, te njihovih gradova Sandnesa i Stranda te Labina i Metkovića. Od samoga početka program uživa maksimalnu potporu Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške te, od 2000. godine i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH.

Škole demokracije u svom su radu, djelovanju i utjecaju prvenstveno okrenute potrebama i mogućnostima mladih, kojima treba demokratsko okruženje i dobre društvene šanse da bi razvili svoju kreativnost, perspektivu, društveni angažman, odgovornost i suradnju, ili prema riječima dr. Selme Šogorić: »... Program Škole demokracije dio je programa obrazovanja za razvoj civilnog društva. Namijenjen je osposobljavanju mladih, da artikuliraju svoje zahtjeve prema lokalnoj zajednici, te da svojom energijom i entuzijazmom postanu aktivni sudionici društvenih procesa u vlastitoj sredini...« ili Geira Hetlanda: »...Kroz ovaj projekt nadamo se promaknuću društvenog razvitka koji se zasniva na demokratskim vrijednostima i idejama održivog razvitka. Važno je da se projekt temelji na lokalnim potrebama, povjerenju i dobrim međuljudskim odnosima između sudionika u školama i gradovima...«, odnosno Čedomira Ružića: »...Ocjenjujemo da je Škola demokracije u djelovanju i poticajima utjecala na širenje edukacije, motivacije i afirmacije mladih, te njihovu uključenost i uvažavanje u društveno-političkim viđenjima i rješenjima...«.

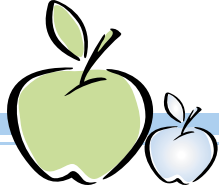
Od Motovuna do Norveške

Od 1998. godine sjedište rada i godišnjih (ljetnih) susreta sudionika Škole demokracije nalazi se u Labinu, u Srednjoj školi Mate Blažine, u sklopu Motovunske ljetne škole unapređenja zdravlja. Važno je napomenuti da se rad i utjecaj Škole demokracije – Vijeća mladih ne svodi niti iscrpljuje na manifestacijskom karakteru kroz nekoliko dana godišnje, već da je njena svrha što veće i sveobuhvatnije poticanje mladih na društveni angažman i političku kulturu. Godišnji

su programski susreti u Labinu mjesto na kojem se prezentiraju promišljanja, interesi i zahtjevi mladih o društvenim vrijednostima, odnosima, pojavama i problemima, odnosno razmjenjuju informacije i iskustva te prikazuje dobra praksa razvijena u lokalnim zajednicama. Prezentacije mladih i njihovih voditelja kroz radionice, debate, izvješća, rasprave, videozapise, glasila, projekte, posebne aktivnosti... predstavlja dio iskaza i iskoraka o osposobljenosti i zainteresiranosti mladih i mnogih lokalnih, društvenih i školskih sredina za unapređenje kulture dijaloga, političke kulture i demokratizaci-

je. Vjerujemo da će se većina sudionika u izravnom i popratnom radu, djelovanju i utjecaju Škole demokracije složiti da su u razdoblju od 1997. do 2004. godine ostvareni mnogi dobri pokazatelji koji potvrđuju opravdanost takvog projekta i potrebu daljnjeg rada na njemu. Ti se pokazatelji mogu sažeti u sljedećem: Škola demokracije je u svojim godišnjim susretima, početno u Motovunu, a potom u Labinu, okupljala svake godine 50 – 70 sudionika, učenika, njihovih voditelja, predstavnika Zdravih gradova, vlasti i društvenih institucija. Uz Školu demokracije vezao se tijekom proteklih godina

veliki broj inicijativa, programa i ideja, koje sve upravo mlade smatraju bitnim društvenim faktorom i neizostavnim čimbenikom od utjecaja u kreiranju demokratskih društvenih odnosa, procesa i budućnosti. Kroz tečajevе Škole demokracije – Vijeća mladih susretali su se, međusobno informirali i poticali predstavnici mladih i odraslih iz Norveške (Sandnes, Tau, Strand), Latvije (Grobina, Lepaja), Hrvatske (Metković, Slavonski Brod, Rijeka, Vinkovci, Varaždin, Našice, Labin, Pula, Pazin, Zagreb, Slatina, Dubrovnik, Čakovec, Split, Zabok, Obrovac, Oroslavlje, Buje i Poreč) i Bosne i Hercegovine (Sarajevo).

Svake godine, od 1998. do 2004., uz pokroviteljstvo Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške i gostoljubivost predstavnika grada Sandnesa i Stranda, na čelu s međunarodnim koordinatorom Škole demokracije, Geirom Hetlandom, predstavnici iz Hrvatske boravili su po tjedan dana u Norveškoj, čime je zasigurno ostvaren velik poticaj uzajamnoj suradnji, razumijevanju i razvoju demokracije.

U Norveškoj su boravili učenici, njihovi voditelji, predstavnici Zdravih gradova, ravnatelji škola iz Labina, Metkovića, Slavanskog Broda, Varaždina, Vinkovaca i Slatine te predstavnici Hrvatske mreže zdravih gradova i Zavoda za školstvo. U Norveškoj su se neposredno upoznavali s lokalnim programima sudjelovanja djece i mladih u društvenom odlučivanju, i uvjerali se u postojanje velike društvene orijentacije odraslih i postojanje formalnih mehanizama (organi vlasti, uprave škole, policija, društveno planiranje...) koji osiguravaju okrenutost potrebama djece i mladih. Mnogo je toga postalo poticajem za promišljanje o mogućoj primjeni u našim uvjetima (učenička vijeća, kulturni domovi, kampanje, gradska vijeća mladih, mini-parlament...), ili, prema riječima učenice Sandre Miletić iz Labina: »...Naš boravak u Norveškoj imao je za cilj upoznavanje sve većeg utjecaja mladih u raspravama i odlučivanju, prvenstveno o onim pitanjima koja se njih tiču. Tako im se zapravo osiguravaju kvalitetniji uvjeti u svim vidovima života: u školi i u slobodno vrijeme. Zapravo temeljni je cilj stvaranje bolje budućnosti za mlade generacije, a ujedno i stjecanje kulture javnog komuniciranja. Te oblike participacije mladih ocjenjujem kvalitetnim i efikasnim te smatram da smo i mi na dobrom putu u realizaciji sličnih sadržaja...«, te Eni Modrušan, koordinatorice projekta Labin – zdravi grad: »...Bilo je impresivno prisustvovati zasjedanju Gradskog vijeća mladih u Sandnesu i vidjeti tu djecu i mlade ljude na sjednici njihova parlamenta kako obrazlažu svoje prijedloge, te gradonačelnika koji je otvorio i vodio sjednicu, što je u tom projektu i njegova dužnost... I mi smo u nekoliko navrata govorili da se pripremamo za osnivanje vijeća mladih...«.

Temelji budućeg djelovanja

Vjerujemo da su aktivnosti i odjeci Škole demokracije pridonijeli tome da se u nekim školama (Labin, Varaždin) i prije zakonskih rješenja formiraju učenička vijeća, kao tijela utjecaja učenika na organizaciju i funkcioniranje školske zajednice. Za njihov kvalitetan rad u sustavu potrebno je i kvalitetno osposobljavanje mladih.

Neosporno je također da su pod utjecajem Škole demokracije i spoznaja iz norveške prakse i kod nas osnovana gradska vijeća mladih, kao oblik i način participacije mladih u odlučivanju lokalnih predstavničkih tijela. Prvo je osnovano u Metkoviću, pa u Labinu, Rijeci, Opatiji, Varaždinu, Vinkovcima..., a u pripremanju su i druge sredine. Iz Srednje škole Mate Blažine u Labinu podniet je Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa,

kao i Zavodu za školstvo RH, prijedlog programa mini-parlamenta. Rezultati i refleksi rada i popratnog djelovanja Škole demokracije značajan su vrijednosni pokazatelj potrebe da se susreti planiraju i ubuduće, uz očekivanje da istodobno slični sadržaji i oblici rada postanu i važniji dio obrazovnog sustava. Društvena opravdanost i vrijednost je u ostvarenjima, ali i daljnjoj potrebi međunarodne suradnje, susreta mladih, izvanstandardnog učenja, cjeloživotnog učenja, osposobljavanja za aktivnog građanina u društvenoj zajednici i bolju kvalitetu života, što je sigurno dobitak i za pojedinca i za društvo i za zdravlje.

Delfina Arapović, prof.,
Čedomir Ružić, prof.

ss-mate-blazine@pu.htnet.hr